

REDACTIUNEA, Administratiunea si Tipografia Braşov, piaţa mare nr. 30. TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în săptămânal. Abonamente pentru Anul LXXII: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe 3 luni 6 cor.

Nr. 270.

Braşov, Duminică 13 (26) Decembrie

1909.

„Bocherii“ ovrei și „dascălii“ români. Luăm din „Pesti Hir-lap“, officiosul „börzianerilor“ ovrei, va să zică dintr-un izvor autentic și imparțial:

„In Ungaria de nord e tocmai ca și în Rusia întunecată sau în mijlocul Asiei... In comitatele Ung, Bereg, Ugocea, Zemplin și Maramureș, instrucția publică e cu totul coruptă, în urma școalelor de bocheri. Cazarii își trimit copii în cheder-ile, ce se sporesc ca mucigaiul, va să zică în simulacrele de școale, conduse de bocheri. O adevărată primejdie se răspândește pentru cultură, din acele școli talmudiste. Insuși inspectorul L. Dezső, un ovreu și el, a fost silit să le denunțe. Conducătorii școalelor, bocherii, sunt ovrei pripășiți acuma în urmă pe la noi, din România sau Rusia. N-au nici o calificăție, nu-și dau seamă nici decât că trăiesc în veacul XX, — pe lângă Talmud, nu mai cunosc nimic. Și ceia ce e mult mai grav: bocherii aceștia nu știu o boabă unguerește. Din pricina insuficienței lor deci, istoria, geografia, scrisul maghiar, constituția maghiară — sunt scoase din planul de învățământ al acelor școli.

În elevii acestor școale niciodată nu se deșteaptă dorul pentru o știință ome-nească mai nobilă; ei sunt uciși sufletește.

Toată civilizația este un lux de prisos pentru aceste școale, și mai cu seamă de cultura maghiară habar n-au, nici bocherii, nici ciracii lor.

Iar fiindcă aceste școale sunt scoase de sub competența noii legi școlare (!) autoritățile statului nici nu pot interveni. — Și dacă, cu toate acestea autoritățile ar închide o școală de a bocherilor, pentru că e îngrozitor de murdară și nehi-gienică — ce are a face! În câteva zile, într-un colț și mai ascuns, se deschide altă școală, și 'n mare taină, continuă acolo învățământul...

Totuși, în câte privințe, n-ar putea învăța dascălul român, dela bocherul ovreu! Da 'ncă „sustinătorii de școală“, unii dela ceilalți!

Portul românesc.

II.

Să vedem cum a fost portul ade-vărat înainte de asta cu câți-va ani. Femeia română din o pânză țesu-tă cu grijă își făcea o iie, al cărei grumaz era par-că lucrat de mâni de zine, cu ac și fire nevăzute. Trebue să te minunezi de delicateța lucrului, din un asemenea material. Tot ase-menea lucrează și Mărgineanul incre-stăturile celea mai fine și mai artistice, cu un simplu cuțit.

Pe pumniceii se vedea o cusă-tură, care ridica rotunzimea mânei. Dar ce să zici despre cheia cea mi-nunată, cu pușori pe lângă ea, care ca un râuțel blând curgea dela umere până la pumniceii. Acea cheie, făcută cu un ac primitiv, gros, storcea ad-mirația tuturor pricepătorilor.

Poalele erau simple și fără cute și horbote, cum se obișnuesc acum; numai cu o mică dar fină cusătură la marginea lor. Albeața poalelor era ridicată prin un șorț țesut în lână cu aleseturi puține, dar migăloase. Tot așa era și cătrînța, țesută cu multe aleseturi fine. După culoarea cătrînței se deosebeau femeile din diferitele comune. Ca să ridice talia, se incin-geau cu un brâu făcut cu mare grijă. Ca o încoronare a portului servea broboada, învăltoarea așezată în mod artistic pe cap, care numai Român-celor le șade așa de bine, ca să poată stoarce minunarea străinilor. Nu vezi la nici un popor femei cu o ținută așa dreaptă, ca bradul, cum sunt fe-meile noastre. Și aceasta au să o mulțamească în parte ideii lor bune, că poartă povară pe cap, în deose-bire de femeile altor neamuri, cari poartă în spate toate lucrurile grele.

O femeie română cu portul ei discret, cu broboada ei frumos așe-zată, pare o regină, nu alta. Da 'ncă fetele cât au fost de dră-guțe în portul lor! Chica pe fruntea

dreaptă și capul legat cochec cu cărpa, făcea să stea în loc bărbații și să le admire.

Dar să vedem cum e portul de prezent.

Cojocul drăgălaș al fetelor a dis-părut. Nu mai e nici o deosebire între fete și neveste în ce privește mod-ul învălirii capului. În loc de chică poartă fetele breton, părul tuns pe frunte, ba și frizate încât ai izbucni în răs, de nu ți-ar stârni jale portul schimonosit. Incepând cu modificarea învăltoarei și a pieptănăturii, firește continuă cu stricarea portului întreg; iia cea frumoasă e toată inegrită și pestriță de brodariile scrise, cari se potrivesc numai femeilor leneșe, căci merge lucrul mai repede. Apoi în șor-țuri ce lux ne mai pomenit.

Tot mătasă. Dar femeia de țaran nu știe, că stofele acestea nu mai sunt țesute din mătăsă, ci, prin pro-cedeuri chimice, din prav de firez. Pentru aceea damele nu mai poartă mătase; fiind cea veritabilă scumpă. Cătrînța făcută mai de mult cu grijă și din material bun, ținea zeci de ani iar cele de acum într-un an doi se isprăvesc.

E adevărat, că mai puțin costă decât acelea din bătrâni, însă pentru aceea și sunt obiecte de lux, nefind trainice și servesc numai ca să amă-ghească ochii lumii și în scurt timp, ne mai fiind de folosit, să se pună la o parte.

Să vedem acum, este oare prac-tic și folositor portul național?

Abstrăgând dela frumsețea și armonia lui, portul național mai are importanță și din punct de vedere economic-național.

Pregătindu-se fiecare bucată a portului acasă, membri familiei au ocupație, fără să fie siliți a-și părăsi vetrele. Mama, pe lângă ce coasă și țese, învățând fetele, poate să pregă-

tească de ale mâncării pentru bărbatul dus la lucru, îngrijește de copii, nu simte trebuință de a-i trimite prin azile. În acest timp fetele sunt intro-duse în economia de casă.

Ce impresie plăcută, să vezi niște fetișcane numai cât cotul, pășunând vitele cu cusătura în mână. Ca să îmbrace femeia română familia în-treagă este ocupată peste anul întreg. Ea samănă cânepa, o smulge, o to-pește, o meliță, o toarce, o țese, o albește și o coase. Toate acestea le isprăvește, când îi dă răgaz gospodă-ria. Fiecare femeie știe, că lucrurile cumpărate din târguri nu sunt țină-toare, ci numai scumpe.

Portul național este și practic. Făcut din pânză bună de casă el se poate spăla cât de des; tot așa și obiectele de lână. Purtarea pânzei pe trup este sănătoasă; iarna țină cald, iar vara racorește; fiind puțin aspră, face ca pielea să fie totdeauna sănă-toasă. Cu portul național se poate face aceiași variație ca și cu moda da-melor.

O femeie deșteaptă își va ști face cămeși, șorțuri, cătrînțe și brăne o sută, fiecare în alt și alt fel, și totuși va fi unul și același port din aceeași localitate. Femeii, care nu e îndestu-lită cu portul cutărui ținut, îi stau la îndemână diferitele porturi din alte ținuturi ale marelui nostru comitat. Aceste porturi sunt toate frumoase. Cu ocaziunea serbărilor date de „As-tra“ la Sibiu, au fost reprezentate mai multe ținuturi prin porturile lor, — mai ales cele din România erau în preponderanță, — totuși portul din jurul Orăștiei a fost recunoscut de cel mai frumos.

De portul din țară nu avem tre-buință, fiind prea încărcat cu cusă-turi și fluturi. Seamănă mai mult cu cel bulgar și sârbesc.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisoarea I.

(Din carnetul unui trubadur mai puțin modern.)

Imi scriți din depărtare c'acea melancolie, Ce-mi răsărea în cale odinioară mie A dispărut năprasnic... pădurea fermecată Azi pare mai frumoasă, decât părea odată! Că 'ntreg orașul este de soare aurit, Ca 'n clipele acele când noi ne-am întâlnit!...

Vă este primăvară în inimi și d'acea V'ăți făurit frumoasă și veselă aleia!...

Intr'asta mult mai bună ne este viețuirea! E veșnic primăvară! și nu cum este firea!

Un glas în clipa asta c'o șoptă mă deșteaptă: „Intunecat-ți este gândirea, și nedreaptă! „De crezi că dacă veșnic poți să privești lumină „Să ai o primăvară eternă... și senină! „Ești mai presus de firea, ce moare timpurie „Cu lumea ei de vrajă și caldă poesie... „Tu mori, din primăvara-ți se stinge or ce rază! „Ci firea moare veșnic și veșnic înviază!...”

Să n'o mai plâng atuncea viața cea de eri, Să mă 'ncălesc la facla eternei primăveri! Și ea și d-voastră să sper o primăvară Senină și frumoasă 'nainte-mi să apară!... O! fie-vă de-apururi lumină-n calea toată! Privind în întuneric, o seară înstelată Și 'n foșnetul de frunze... o ealdă melodie

...Eu mă 'ndrăgesc de-o vreme cu-a mea me-lancolie! Pe mine mă mângăe o lume mai uitată... Pe mine nu mă 'ncântă o seară înstelată! O pânză de Verona, din care-ar sta să cadă Vre-o frunză 'ngălbenită, vreau ochii mei să vadă! E toamnă 'n al meu suflet... Să simt o primăvară-Ar trebui în cale-mi un chip ca să-mi apară!... București. Alfred M.

Atotputernică.

R. Herzog.

»Pentru Dumnezeu — tocmai pe bărbatul D-Tale?«

»Omule, nu întreba mult. Dacă nu voești, voi afla pe altul. Mai sunt oameni curagioși în Roma.«

»Cât privește curagiul, puteți conta pe mine, doamnă. Când?«

»Astăsară pe la zece oare va părăsi palatul. Colo, casa din colțul străzii. Va apuca pe drumul din grădina spre pavilion. Cam la douăzeci de pași de locuință. Să fii înaintea lui acolo. În grădina ei, da în grădina ei proprie, trebuie să se întâmple. M-ai înțeles?«

Bravo dădu din cap.

»O să fi mulțumită cu mine doamnă. El luă punga cu bani, pe care ea o aruncă drept răsplată pe masă și porni fără șgomot spre ușă. Ea sta răzîmătată de un dulap, privind mândră după el.

El cădu portiera la o parte.

»Prietine!«

Bărbatul se întoarse aruncându-i o privire întrebătoare. În momentul următor ea fu lângă el.

sgărietură, o rană, așa ceva, ceea ce l-ar diforma pe toată viața... cred că mă înțelegi.

Bravo zâmbi. »Nu te teme, îmi cunosc meseria cum nu și-o cunoaște altul.«

Trecură câteva minute dela plecarea lui, iar ea sta în acelaș loc, privind fântă spre portiera, după care dispăru el. Azi trebuia să se decidă soartea ei. Odată decisă, nu o mai putea epri nimic pe lumea asta.

Simțea în sufletul ei o durere gro-zavă, iar ochii îi ardeau ca jăratecul.

Își prinse capul între palme ca și cum ar voi să-și astâmpere gândurile. În fine sună și spuse camerierii, să-i aducă copilul. Câteva clipe fu singură. După portieră apăru capul unui copil drăgălaș, ce privea furios în odaie.

»Mamă, mamă prinde-mă!«

În momentul următor ea fu lângă drăgălașul ei copil, și-l aduse în odaie. Il îmbrățișă, îl strângea în brațe, îl săruta nebuună pe frunte, pe față, voind parcă să-l omoare în sărutări.

»Mamă, mamă dragă, mă doare.«

Ea îi prinse capul între mâni și zise răzând:

Acum să vedem ce port avem de prezent aici în localitatea noastră? El ar fi să fie săliștenesc. Dar durere, nu samănă de loc cu acela; cel mult în culoarea albă și neagră, încolo nimic. Neavând nimic lucru de mână, e încărcat cu aplicațiuni de prăvălie, aurituri, etc. Prin urmare fără de gust; iar acele femei și fete, cari voiesc să treacă de femei și fete cum-să-cade și cari se pricep să-și poarte portul, ferească-se de toate lucrurile străine și nepotrivate.

În fine încheiând conferința, aș avea o modestă propunere: *ca, dela anul nou începând, la toate convenirile și serbările noastre naționale, toate femeile, fie acelea țărance, fie ale meseriașilor, fie chiar și floarea inteligenței române, să purtăm toate, fără deosebire, pitorescul nostru port național. Pe cel original; fiecare după ținutul căruia aparține. Pe cel ne-schimonosit; folosindu-ne de modelele noastre vechi și străvechi, păstrându-și astfel portul originalitatea lui și rara lui frumsețe.*

Cu această dorință Vă zic: La revedere!

Victoria Dr. Erdélyi.

Lukács. Câteva amănunte despre misiunea și întreprinderea noului prim-ministru:

La sosirea lui în Budapesta a fost primit în gară, de manifestațiile socialiștilor, și de strigătele lor: Să trăiască dacă vine cu votul universal!

Negocierile cu diferitele partide și diferitele politicieni, vor începe mai cu stăruință după sărbătorile Crăciunului. Întău va face încercare cu justiții. Se afirmă chiar că a căzut de acord cu ei, de mult, almintrea nu putea primi designarea de ministru-president — și așteaptă numai momentul oportun pentru a da pe față înțelegerile lor.

Pentru cabinet se fac următoarele combinații. Președinte și la finanțe: Lukács, la justiție: Holló, la comerț: Földes, la honvezi: Hoffmann. Pentru interne ar fi Iusth, sau Héderváry. Fotoliul acesta e cel mai asaltat. Se afirmă că și pentru Kossuth s-ar face loc în noul cabinet!

Lukács, se zice, are putere și pentru dizolvarea camerei!

Despre șansele noului cabinet, zărele maghiare au păreri foarte variate.

»Az Ujság« spune că suntem încă departe de-o situație parlamentară normală.

»Budapesti Hirlap« trage într-o dungă clopotul cel mare. Face morală »națiunii«, pentru discordia tradițională și termină: »...și voi vă târguiți cu el, sub

pretextul că e omul regelui. Vaice groznică greșală: el e omul — împăratului.

»Pester Lloyd«, speră că politicienii maghiari își vor veni în ori, și nu vor ține morțiș la rugina de formule.

»Budapest«, crede că Lukács vine cu concesiile; almintrea ce-ar căuta.

»Pesti Hirlap«: taina descercării e la Kossuth.

»Alkotmány« se miră că cei ce cunosc părerile regelui, mai cred în banca națională. Toată acțiunea lui Lukács e un humbug!

Procesul studenților români din Bucovina.

Cetim în »Patria« din Cernăuți:

Se apropie în curând anul, de când trei studenți români, dela universitatea din Cernăuți, au fost arestați și ținuți în temniță mai multe zile, pe motiv, că ar fi aranjat o demonstrațiune contra baronului George Wassilko, care cu ocaziunea alegerilor municipale din capitală a votat contra listei candidaților partidului român aliat cu cel creștin-social și că la această demonstrațiune studențimea ar fi spart și geamurile dela locuința numitului baron.

Evenimentul acesta produse în tabăra Românilor bucovineni, cari scurt timp în urmă, după o luptă fratricidă, ce durase mai mulți ani, se uniseră în un singur partid, cea mai cumplită agitație, căci goana înscenată contra studențimei române prin mobilizarea întregului aparat administrativ și a procuraturii, se atribuia influenței baronului Wassilko, descendent din părinți români și ajuns la măriri numai prin ajutorul Românilor.

Era deci lucru firesc, că întreaga opinie publică simpatiza cu acești tineri, cari îmboldiți de o revoltă sufletească ușor de înțeles, au dat expresie indignării lor proprii și indignării generale prin aranjarea unei demonstrațiuni contra unui bărbat, care la un moment de tot nepotrivat se pusese în contradicție cu sentimentul întregii națiuni din țară.

Presă românească, reprezentată prin ziarul nostru, s'a fost pronunțat în mod hotărât în această chestiune în defavorul numitului bărbat; urmarea a fost, că procurorul și aici a desvoltat un iperzel, confiscând numărul, care se ocupa cu chestiunea aceasta.

Cu toate acestea însă curentul pornit nu a putut fi stavilit, ci a luat dimensiuni și mai mari, căci studențimea română, în număr de vre-o 60 tineri, se declarase solidară cu colegii arestați, anunțându-se singură a fi complicele acestora și urmarea a fost, că cei arestați au fost eliberați, iar procesul a fost intentat contra tuturor 60 tineri.

Zece luni a durat acest proces. De două ori inculpații, dovedindu-se nevinovații lor, au fost achitați și de două ori procurorul a făcut apel contra acestei sentințe, rămânând ca procesul să fie judecat din nou.

Abia Martia trecută, acest proces, care a produs atâta sânge rău și a auncat o

lumină de tot nefavorabilă asupra unui bărbat, care ocupă în viața socială și oficială din țară o stare înaltă, a fost finalizat prin întărirea primei sentințe, în virtutea căreia toți studenții inculpați au fost achitați.

Cu toată achitarea urmată, odiul însă a rămas să zacă asupra acestui bărbat, care ca Român, a stăruit ca pentru un lucru așa zicând de nimica, o ceată de tineri să fie trasă în judecată

Locale.

Sedința reprezentanței orașului Brașov în 7/20 Decembrie.

La începutul ședinței s-au făcut alegerile despre cari am dat seamă mai de mult.

În partea a doua a ședinței sub președința ordinară a primarului, cons. reg. Franz Hiemesch: Hotărârile mai importante:

Orașul a cumpărat 2 mori în partea de oraș numit Scheiu. Aceste mori au însemnătate pentru oraș cu deosebire de aceea, că dreptul de apă, împreună cu aceste mori, ajunge în proprietatea orașului, care, din cauza conductului de apă de beut, este interesat de a concentra în mâinile sale izvoare de apă cât se poate de multe.

Alt obiect de însemnătate a fost decizia de a se înființa o nouă fabrică de gaz aerian și de a pardosi întreg orașul, cu cheltuieli de 1 milion coroane. Acest milion se va lua împrumut.

În fine s-a discutat cu mare interes chestia, dacă în institutul orașenesc pentru neputincioși, e mai bine să se dea alimentarea în antreprisă la streini sau să se ia alimentarea în regie proprie prin economul orașului din acel institut. După dezbateri de o oră și mai bine — dintre Români a vorbit d-l Mănoiu, fiind contra regiei proprii, — s-a decis cu majoritate de voturi, a se ține uzul de până acuma al regiei proprii, în frunte cu economul magistratului, care provele pe neputincioși cu câte 65 bani pe zi, fiind și mâncarea deplin satisfăcătoare și cantitativ și calitativ.

Interesantă a fost și dezbateri ce s-a încins asupra chestiei de a pavoaza de nou drumurile din întreg orașul intern, precum și drumurile și cărările din străzile cele mai însemnate pentru comunicația din suburbii. S-a primit oferta primei case de păstrare din Brașov.

Peste doi ani Brașovul se va prezenta împodobit frumos.

Locul de medic auxiliar în spitalul civil orașenesc neputând fi ocupat din lipsă de penenți, s-a decis a se aplica un nou concurs cu plată ridicată ce e drept, dar nu mai mare decât a medicilor secundari din acest spital.

Avis pentru Români!

STIRI.

— 12 Decembrie v.

Cum învață patriotism copiii chinezi... Dacă până în timpul de față, poporul chinez, a fost reprezentantul »ignoranței«, azi curentul plin de viață al redesteptării mișcă neîncetat e-norma massă mongolă, care astfel, va ajunge, într-un timp mult mai scurt de cât s-ar crede, în rândul popoarelor civilizate culte.

Iudiferentismul acela grozav, față de »știință«, ce părea că și-a făcut cuib, pe vecie, în sufletul Chinezilor, azi este înlocuit cu o dorință arzătoare pentru »cultură«, pentru »progres«, — mulțumită numai faptului că în mijlocul Chinezilor au răsărit bărbați devotați, cari luptă cu toată puterea pentru a-și smulge neamul din ghiarele fioroase ale sălbătăciei, din întunecul rece al ignoranței.

Aceștia, pentru a-și ajunge scopul, s-au adresat mai întâi copiilor, îndemnându-i prin poezii la muncă și învățatură, învățându-i științele, cum de ex. astronomia, igiena, anatomia etc; însuflându-le sentimente patriotice, prin cari li se spune că cel care nu-și iubește țara, cel care nu se jertfește pentru ea, trebuie să moară pe rug, căci așa cere zeul lor.

În modul cum sunt redată aceste poezii, în limba chineză, au o putere sugestivă enormă asupra micilor Chinezi.

Revista franceză, »Grande Revue«, publică multe asemenea poezii, luate din o scriere chinezească din Chang-Hai.

Iată câteva modele:

»Să ridicăm ochii către cer și către aerul limpede (curat). Acolo vedem stele fixe în cantitate nenumărabilă.

»Soarele dă o strălucire și căldură intensă...

»...Pământul se învârtește în jurul lui, făcând noaptea și ziua:

»Mișcarea în jurul soarelui, produce cele patru anotimpuri.

»...Luna se învârtește în jurul pământului și ne luminează preumblările noastre nocturne.

În următorul al doilea fragment de poezie, vedem stăruința ce se pune pe lângă școlari, să învețe carte, să studieze până la bătrânețe; și să nu piardă timpul, căci »timpul nu mai revine«:

»Deja Negrii și Pieile-roșii dispar.

»Și noi »Galbenii« dormim un lung somn fără să ne mai trezim.

»Aceasta (trezirea) va fi în curând pentru Asia orientală (China).

»Iată un cântec, dacă veți voi să-l ascultați:

»Omul, care voește să se instruiască, nu trebuie să scape momentul. (Să piardă timpul).

»Nu dragă, nu, mie mi-se stinge sufletul de durere.

Când intră cameriera să ducă copilul la culcare, îi spune să aducă mai bine patul copilului lângă masa ei de scris. Mai târziu apoi să-l ducă din nou în odaia de dormit.

»A plecat bărbatul meu?»

»Aproape de o oră. Nu voia să vă conturbe.»

»Bine, poți pleca.»

Acum era singură cu copilul ei. Se aplecă peste patul lui și-l adormi în cântece îngerești.

Văzând că copilul a adormit, se duse în vârful degetelor la masa de scris. Cu lampa în mână lumină fotografiile ce erau înșirate pe masă — bărbatul ei — bărbatul ei — numai el. Ah! Cum îl iubea, îl iubea până la nebunie. Era frumos ca un făt frumos din poveste; nu numai ea, ci toate femeile din Roma vedeau în el frumsețea intrupată. Da, așa era el și conștiu de frumsețea lui, își primea jertfele ca și un zeu. Și ea, nu era și ea frumoasă, nu trecea de cea mai frumoasă femeie din Roma? — Ridică în mână lampa mai sus, așa că chipul ei se reflecta în întregime în oglindă. La botez primi numele de Diana, care nume i se potrivea de minune. Fermeceătoarea Diana. Afară de bărbatul ei nu era om pe lume, care

s-ar fi putut lăuda că a ajuns în grațiile ei, nu, nu era nici chiar în timpul cât a fost fată.

Și el, Marcu? — Știa ea că are o fire vanitoasă, aplecată puțin spre aventuri, însuși cari îl făceau din când în când să-și caute norocul la damele din Roma. Alt defect nu avea și poate nici nu ar fi avut motiv să se plângă că nu-i păstra credință. Dar ea nu mai putea să vadă, nu se putea împăca cu gândul ca buzele lui să atingă și alte buze decât ale ei, ca mâinile lui să mângâie alți obraji. I se părea, că acest lucru e un furt al iubirii ce-i datorea el numai ei. De câte-ori nu o liniștea el: »Nu-i nimic dragă. Un simplu joc copilăresc. Puțină distracție. Cum poți fi geloasă dragă pe astfel de fapteuri?!

Și ea era în adevăr geloasă și credea că are drept să fie, că trebuie să fie geloasă. Iubea firea lui cea bună, inima lui nobilă, despre care celelalte nu aveau idee și asupra căreia nu aveau nici un drept.

Și acum în fine aventura lui din urmă, o marchiză venețiană cu părul roșu, pe care nici pomelnicele date pe la toate bisericile din lume nu ar fi putut-o scăpa din focul gheenii.

Signora Diana împinse nervos lampa de pe masă, care sună atât de tare, încât se speria și ea și se uită speriată spre

copilul ei dacă nu cumva s-a deșteptat din somn și nu i-a înțeles cumva gândurile ce îi frământau mintea. Dar copilul dormea liniștit.

În fine par-că se împacă cu gândul »Da! Trebuie să se întâmple, ca să revină odată liniștea în casa noastră. Dumnezeu să mă ierte.

»Doamnă...«

Palidă, cu un fior în inimă, cu ochii plini de spaimă, își îndreptă privirea spre ușă, în pragul căreia apărură cameriera.

»Doamnă, a venit un servitor dela marchisa Viretti —.

»Ce... sunt deja...« zece ore — voi ca să întrebe, dar se reținu încă la timp.

»Credeam că s-a întors bărbatul meu? Ce veșteș marchisa? Un bilet...?«

La zădărnici și-l deschise. Știa conținutul și fără a-i fi cetit.

»Chiamă repede pe Petru și pe birjar!« Cameriera dispăru.

»Curaj, îngână ea, »curaj«. Când intrară servitorii, ea își redobândi liniștea.

»Petre«, zise ea, »stăpânului tău i s-a întâmplat o nenorocire. Luați trăsura și plecați în grabă la grădina doamnei marchize Viretti. Îl aflați aproape de pavilion. Invăliți-l în mantaua aceasta și aduceți-l aci fără șgomot. Repede, ce stați!«

Când fu din nou singură, abia mai putea răsufla. Sângele îi năvăli în față,

gura îi ardea. Ce a făcut ea? Avea ea oare dreptul să se amestece în daraverile bărbatului, atât de decisiv? »Da, da«, îi suna în urechi. Noi suntem una, bărbat și femeie, trebuie să fim una. Eu îi sunt lui credincioasă, deci trebuie să-mi fie și el credincios.

Dar dacă arma lui Bravo l-a lovit greșit, chiar mortul, în loc să-i facă numai o rană, care rană să-l diformeze, să-l scape de iubirea altor femei? În momentul acesta poate fi chiar mort?! Și ea, ucigașa lui. Ea care cu trup și suflet nu știa decât de Marcu, de Marcu!

Ii trecu prin minte marchisa și alte de sama ei, iar mâna și-o strânse pumn de furie.

»Și chiar dacă a devenit un schilod, acum în fine e al meu, da, al meu. Ii voi purta de grijă, îl voi iubi, așa cum numai eu știu să iubesc și el va crede că s-a întâmplat o minune și se va întoarce la mine cu trup cu suflet. Iubirea e atotputernică«. Ea răsă cu hohot.

Ei așa. În fine s-a finit, scuzați doamnelor. Căutați un altul. Marcu e bărbatul meu, iubitul meu — Marcu dragă cum te iubesc!

Măsura agitată odaia în sus și în jos. Auzi pași, pașii grei ai unor oameni ce aduc o povară. Stătu câteva clipe nemișcată, atentă la ori ce zgomot. Voci în

»Prunelor frumoase, le trebuie o sută ani ca să se coacă.

»Nu trebuie să încetați a studia, până la bătrânețe.

»Copii, tineri, puneți-vă pe lucru pentru binele vostru.

»Timpul nu mai revine.

Sentimentele patriotice sunt insuflăte copiilor mai înainte de a fi dați la școală, și aproape toate poeziile chinezești îi învață să se jertfească pentru patrie!

»Când voi veți fi mari, o să aveți copii.

»Și să știți că zeul nu va primi sângele vostru

»Dacă copiii voștri nu vor ști să moară pentru țara lor.

»Voi să-i învățați întâi; la școală mai târziu.

Alta:

»Copii, nu lăsați țara voastră s-o calce dușmanii.

»In pământul ei vor fi oasele părinților voștri!

»Cine nu va ști să moară în onoarea patriei!

»Va muri pe rug; zeul așa cere.

Și când te gândești, că și Chinezii...au să ne întrecă!

Pentru pomul de Crăciun al întemnițaților, ne-a trimis d-l Dr. Nicolae Șerban, deputat și avocat — din dragoste pentru cei ce sufer și ca răscumpărare a mulțumitelor pentru felecitățile de ziua numelui — 50 cor! Mai primim apoi dela d-l Cornel B. Andreia, preot în Ibsdorf, (și dela poporeniile săi români) 3 cor., dela d-l preot din Felsőgyékényes, Ioan Pop, 2 cor., dela d-l Victor Pop, avocat în Ibanda mare 6 cor.

Multe, multe mulțumite.

Retragerea d-lui Iorga. Știrea dată de noi despre dimisia dela universitate și academie, a d-lui prof. N. Iorga, a fost greșită. Rectificăm cu o deosebită plăcere. N-am băgat de seamă, că notița cu pricina, reproducă din »Neamul Românesc«, era neisălătită — și de aci greșala.

Dăie trenului. Ni se scriu următoarele: Intr-una din zilele săptămânii trecute reîntorcându-mă cu trenul de 5 ore p. m. dela Predeal la Brașov, călăuzul aceluia tren a vizat biletele din cupeul, în care mă aflam, numai d'abia între stația Timișul de sus — și Timișul de jos. Deodată apare cu laupionul în mână în cupeul.

În prima haină a vizitat biletele unor Săcuii, cari se întorceau din România în »Patria mamă«, iar pe urmă s-a îndreptat către un pasager strein — părea a fi negustor — care ședea pe o bancă cu capul rezămat de părețele cupeului ca să odihnească un moment. Călăuzul strigă odată ungurește ca să-i arate biletul. Pasagerul, obosit poate de călătoria făcută până aicea și adormit pentru un moment, n-a auzit.

Atunci călăuzul apucându-l de mână, îl sculă, iar pasagerul, uitându-se la el să vadă cine este, călăuzul îl somează din

nou, într-un ton poruncitor, să-i dea biletul. Văzând că nu știe ungurește începu să-l injure astfel: »Az anyád Iszenit ha utazol akkor ne idd meg az eszedet mert majd megmutatom én nekéd! — și pe urmă îi vorbește românește (cam rău). — Pasagerul, înțelegând, ba știind chiar și vorbi întru câțva românește, își băgă mâna în busunar ca să caute biletul. Având însă mai multe scrisori în buzunar, nu putu afla biletul așa de curând, cum îi »porunci« călăuzul, ci îi spuse pe românește, că îl dă de loc. Călăuzul, auzindu-l că vorbește românește și că-l mai și amână, începu din nou a-l injura ungurește: »Beszélj magyarul mert Magyarországon vagy! — și pe urmă îi dă în limba maghiară termin a căuta biletul până ce se reîntoarce, dar dacă nu găsește biletul are să-i »arete cine este etc. (Călăuzul): Când mai târziu iară vine călăuzul și pasagerul îi dă biletul, el îl smicește cu dispreț din mână și-l vizează, pe urmă se reîntoarce cu fața către Săcui și zice »Hogy ha most sem kapta volna meg akkor kapot volna két pofot, hogy eszébe tartotta volna, kivel áll szemben. Én tudok kivéselt oláhul de nem beszélek mert nem vagyok köteles.«

Este destul de trist în »țara noastră« când astfel de organe își iau îndrăzneala de a înzulta pasagerii, cari nici la un caz nu sunt obligați a vorbi ungurește. — Călătorii ar trebui să denunțe purtările acestora la șeful gării. Ar fi de dorit ca astfel de cazuri să înceteze odată! — »Călătorul.«

† **Demetriu Marcu**, fostul redactor dela »Țara Noastră« și totodată semnator al ziarului, unul dintre gazetarii noștri cei mai puritani, idealisti, răbdurii și muncitori, mult remarcat și ca un poet cu inspirații clasice — a murit zilele acestea într-un sanatoriu din București, lovit de nemiloasa boală de plămâni. Răposatul aparține a celei garde tinere în ziaristica română, care prin cultura sa, prin sentimentele, prin idealul, prin cunoștințele sale și prin viața sa — contribuie în cel mai simțitor mod la munca pentru unitatea noastră culturală. Născut și crescut în Ardeal, universitatea și-o făcu la București, lucrând timp de mai mulți ani la zărele de dincoace, dând bune informații dela frații de dincoace. Pe urmă se întoarse acasă, dând celor de aci informațiile (atât de mult neglijate și atât de însemnate informații!) trebuincioase despre frații de dincoace. Și, bine înțeles, nu se mângâiea la atât. Este doar încă viu în amintirea noastră ultimul lui proces de presă, pentru articole din »Țara Noastră« cu sfârșitul de 1 an închisoare și 1000 cor. amendă.

Avea abia vârsta de 30 de ani când și-a dat sufletul în mâinile Domnului, plecând dintre noi. Pacea celor buni și drepti s'o aibă!

Revărsarea Crișului. Dela Oradea mare se anunță, că în urma ploilor din timpul din urmă, apele Crișului au crescut așa de mult, încât s-a revărsat. Edificiile de pe țărmurile Crișului au fost spălate de apă, zăgăzurile au fost rupte. Poporațiunea îngrozită părăsește casele.

Avis! M. Radu, croitor Clui strada Jokai 2 își recomandă atelierul seu pentru domni.

antișambră. În fine dădu portiera la o parte.

»Pe aci, pe aci«, strigă ea și căzu leșinată peste corpul bărbatului ei. Sângele din rană îi stropi obrazul.

Medicul veni. El zăcea pe un divan în odaia nevastei sale, ținând mâinile ei în ale lui.

»Îți jur« isbuti în fine el să vorbească »Îți jur pe norocul copilului nostru — că nu ți-am fost necredincios. O simplă copilărie, un joc nevinovat a fost tot ce a fost. Puțină distracție. Însă venețianul a priceput lucrul altfel. A pus pe cineva să mă omoare în întunerecul din grădină, d-l marchis. Ce te faci de aci încolo cu bărbatul tău diform? Diform voiu rămânea pentru toată viața.

Ea își acoperi fața cu mâinile.

»Nu vorbi așa Marcu. Te voi iubi în totdeauna. Da, te iubesc acum chiar mai mult ca mai înainte.

Din ochii lui Marcu alunecă o lacrimă.

»Dragă«, zise el, strângându-i mâna cu putere, »sunt un om de nimic pe lângă tine.

Ea se ridică repede și-l sărută pe frunte.

Apoi se duse în odaia ei și căzând

înaintea icoanei, în genunchi se ruga plângând.

»Doamne iartă pe nenorocita, care a pus la cale acest lucru numai și numai din iubire.

Pumnalul îi Bravo i-a brezdat fața de-alungul.

De aci încolo ori și unde ar fi apărut, ei atrăgeau atențiunea tuturor. Această femeie frumoasă ca o zână din povești, și bărbatul ei, acest bărbat cu fața brăzdată. Dar nu acest lucru atrăgea atențiunea celor curioși, ci iubirea ce-i înlăntuia pe ei, grija ce o purta ea față de el, și mulțumirea ce te pune în umire, a bărbatului. Vântul de sară îi găsea de regulă unul în brațele celuilalt.

»Ești fericit Marcu?« îl întreba ea aproape sară de sară.

»Cunosc adevărata fericire numai de când te cunosc pe tine«, răspundea el sărutându-o. »Ce s-ar alege de mine dacă nu ai fi tu?

»Îți mulțumesc Marcu«, șoptea ea, în timp ce vântul de sară adia din spre mare...

Trad. din germ. de R. Maxim.

Cununii. D-l F. A. Degan, comerciant în Fiume și d-șoara Valeria Popoviciu din Sibiu vor celebra cununia lor religioasă în catedrala română din Sibiu, în 9 Ianuarie nou.

Apollo-bioscop. Programul de Duminică și Luni: Tragedie pe mare. Feciorul vechilului (drame). Pentru o moștenire. Aventurile Fifinei. În dreapta sau stânga? (umor). Kanada. Petrecerile de iarnă ale familiei împărătești germane. (pitoresc). Inger de pază (după natură). Concurs de aeroplane.

Intre Viena și Berlin un tren accelerat va întrebuița numai două-sprezece ceasuri dela 10 Maiu 1910 st. n. Va pleca din Viena la 8 și 15 m. seara din gara de N. V. și va sosi la Berlin a doua zi dimineața în gara Anhalt la 8 și 7 m. Vor fi vagoane de cl. I, II și III. Acest tren va duce și poșta.

Părul fals. Toți bărbierii și frizerii din Pittsburg au oprit pe fetele și femeile din serviciul lor, a mai purta păr fals. S-a dovedit că părul fals poate da lepră. O d-șoară Gillaspie s-a îmbolnăvit de lepră și a trebuit s-o izoleze pe o insulă pustie. S-a dovedit că părul fals era din una din insulele Kalibri, unde locuiesc leproși din Cu a

O doftorie de casă răspândită. Căutarea continuă după spiritul (Franzbrantwein) și sarea lui Moll, dovedește că întrebuițarea lor, ca fricțiune alinătoare de dureri, reumatice are efect bun. — Sticla 2 cor.

Se trimite zilnic cu ramburs postală de liferantului curții c. și r. A. Moll, Viena Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll provăzută cu marca de scut și subscriere. — (4)

Valorosasele cărți ale savantului canonic Dr. Augustin Bunea:

1. »Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa«, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fileri.

2. »Cestiuni din dreptul și istoria bis. române unite«, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 2 cor. Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fil.

3. »Istoria scurtă a bisericii române unite cu Roma«, în Șematismul Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 coroane.

4. »Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici«, sau Istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri.

5. »Discursuri, Autonomia bisericească, Diversec. Prețul 5 coroane.

6. »Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria« 3 coroane.

7. »Mitropolitul Sava Brancovici« 1 cor. 50 fileri.

8. »Amintirea lui T. Cipariu« 50 fil. Se află de vânzare la Librăria Seminarului din Blaj și la toate librăriile românești. 2-10

A p e l.

Suntem în preajma Sf. sărbători ale Nasterii Domnului; ca în fiecare an comitetul »Reuniunii femeilor române« va îmbrăca elevele sărace dela școlile noastre elementare. — Deci apelează la generozitatea întregului public românesc cu rugărea, să binevoiască a contribui cu micul său obol spre săvârșirea acestei nobile fapte.

Binevoitoarele contribuiri se primesc de către presidenta d-na Maria B. Baiulescu (Villa Kortsch). Pentru înlesnire vor primi în Scheiu d-na membră Maria D. Lupan, iar în Brașovul-vechiu d-na membră Maria Maximilian.

Brașov, 12/25 Dec. 1909.

Comitetul Reuniunii
fem. rom. din Brașov.

UIT ME ȘTIRI

București, 25 Dec. Guvernul a făcut să se afișeze în toată țara un comunicat în chestia atentatului și asupra stării sănătății primului ministru. În acel comunicat se spune: »Starea d-lui prim-ministru I. I. C. Brătianu nu inspiră nici o teamă. Orice complicațiuni sunt înlăturate. D-nii doctori speră că în 15—20 zile d-l prim-ministru va putea eși din casă.« Comunicatul adaugă apoi despre atentator că este de origină bulgară.

Petersburg, 25 Decembrie. Atentatul contra șefului poliției politice s-a făcut astfel: Atentatorul oferise serviciile sale colonelului Karpow pentru a-l pune pe calea activității criminale a organizațiilor revoluționare. Așteptând vizita colonelului, atentatorul aranjase o bombă, ascunsă printre mobile, și legată cu fire electrice cu odaia vecină Apăsând pe un simplu buton explozia a avut loc.

Duma a discutat interpelarea anunțată în chestia asasinării colonelului Karpow. D-l Miliukow a motivat urgența cerută declarând că șeful poliției a căzut victima activității sale provocatoare.

Seul, 25 Dec. Primul-ministru corean, care mergea în trăsură a fost rănit de moarte cu lovituri de pumnal primite în abdomen și plămâni. Autorul asasinatului este un corean în vârstă de 20 ani. Vizitiul de asemenea a fost rănit cu lovituri de pumnal și a murit îndată. Ministrul a fost transportat la spital.

POSTA REDACȚIEI.

Po... Poate în numărul viitor popular. Nu vă putem făgădui nici un favor; nu dispunem pentru anul viitor. De la anul nou vin oameni noi, la toate, și astfel cei de-acum nu putem lua angajamente.

Delascurta. Acelaș răspuns și dvoastră pentru cererea de-a Vi se trimite ziarul gratuit. Negreșit o cerere îndreptățită; așteptați până se fac schimbările.

Mai multora. Broșura lui Horváth vi se va trimite zilele viitoare. Vom trimite-o de-odată la toți, câți vor cere-o, ca să cruțăm din osteneală.

N. N. Noi am arătat atâta bunăvoință în discuția aceasta, încât ne simțim dispenzați de orice continuare a ei. Vă mulțumim de informațiile și »copiile legalizate«, ce ne trimiteți, (avem încă o sumedenie!) dar cum am zis, nu ținem, să;mai lungim vorba. La tonul și felul acela de discuție, cu simple și naive tăgăduiri, ar trebui să răspundem cu documente prea zdrobitoare, cari însă numai nouă Românilor ne pot strica. Durere, avem și noi destule chestii, de pe cari nu putem ridica vâul! — Las' să ne injure »copilăria«. Asta cel puțin nu ne lasă să dăm crezământ acelor șoapte, că atacurile din o parte a presei române împotriva »Gazetei« (acum când o parte a redacției este în închisoare, și ziarul se apropie de-o reformă) se pot explica numai prin tendințele urâte de-a nimici acest organ totdeauna independent și neșovăitor. Decât să se adeverească șoaptele acestea, mai bine tăcem și suferim noi. Mai târziu, în alt loc, le va veni rândul și celor trimise de d-v.

Reghin. Turda. Am primit în ultimul moment generosasele contribuții; în cel mai de-aproape număr vom da seamă. Frumoase mulțumite și pe-aceasta cale. Nu e modest. Așa am gândit și noi, întocmai: cel mult 1 cor. de la un om!! Știm noi bine în câte părți are să dea un Român bun, pe vremea aceasta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Ram.

Redactor responsabil: Dr. Sever Dan.

Comandă pentru

Lemne de fag

(aduse acasă cu cor. 27 de stânjin)

și **Cărbuni de lemn**

se primesc în Hotel Continental strada Castelului 48.

Petru A. Popovici.

Să capetă pretutindenii

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși

Publicare de licitațiune.

Pentru vinderea lemnelor, în parte preponderantă fag de pe un teritor de circa 370 jugăre, ce este situat în hotarul comunei Buzamezô din Comitatul Szólnok-Doboka (posta și gara în Nagy-Plonda) și formează proprietatea fundațiunii Andrei Frink (Frâncu), se va ținea licitare publică orală și prin oferte date în scris, în Blaj la 17 Ianuarie 1910 st. n. la 10 oare înainte de amiază în cancelaria Administrațiunii centrale capitulare.

Prețul de strigare este de 45.000 coroane.

Condițiunile de licitare se pot vedea în Cancelaria Administrațiunii centrale capitulare în Blaj.

Cei ce doresc a licita sunt obligați a depune sau a alătura la oferta lor dat în scris, un vadiu de 4500 cor. în bani gata ori în hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta, pe lângă declarațiunea că cunosc condițiunile de licitare.

Blaj, în 15 Decembrie 1909.

Administrațiunea centrală capitulară
(889. 1 - 2)

Publicațiune.

Pentru darea în lucrare a 18 ferestrii duple la edificiul gimnaziului gr. or. român din loc (partea de jos, parterre) și 4 ferestrii mari duple la sala de desbrăcat a băilor de abur, se publică licitațiune cu oferte pe **Mercuri în 16 Decembre v. 1909 la 4 oare p. m.** în cancelaria subsemnatei Eforii.

Materialul de lemn necesar pentru cele 4 ferestrii dela băi se dă din partea Eforiei școlare.

Oferenții vor prezenta în plic închis și sigilat modelul după care voesc să ezece lucrarea, prețul și calitatea materialului, socoteala despre așezarea completă a ferestrilor și în fine vadiu de 10% socotit dela suma oferită.

Oferte se primesc până **Mercuri în 16 Dec. 1909 v. la 4 oare p. m.**

Brașov, în 7 Dec. 1909.

Eforia școalelor centrale
(884.3-8) gr. or. române din Brașov.

Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	93 20
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	216.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95. —
Renta de argint austr. 4 2/10	95 —
Renta de aur austr. 4%	1 9 40
Renta de corone austr. 4%	95 05
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 60
Losuri din 1860	172.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit	786 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	671.50
Acții de-ale Băncei austro-ung.	1769 —
Napoleonori	19 14
Mărci imperiale germane	117 80

London vista	240 90
Paris vita	95 57 1/2
Note italiene	95.10

Cursul pietei Brașov.
Din 25 Decembrie n. 1909.

Bancnote rom. Camp.	18 76	Vand.	8 86
Argint român	18 70		18 80
Lire turcesci	21.50		21 80
Serb. fonc. Albina 5%, 100.	—		—
Italia Rusesc	253.50		255. —
Napoleonori.	19 06		19.16
Galbeni	11.20		11 40
Mărci germane	117. —		117.50

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregistrată.

Prețuri foarte scăzute.

Din cauza marelui asortiment vând din:

Despărțământul pentru dame:

- 1 Jachetă lungă de iarnă dela Cor. 24.— în sus.
- 1 " scurtă " 16.— " "
- 1 " de pluș " 22.— " "
- 1 " blănită " 50.— " "
- 1 Mantă de copii " 7.— " "
- 1 Rochie (foi) " 7.— " "
- 1 Capot " 12.— " "
- 1 Bluză de stofă " 6.— " "
- 1 " " mătase " 15.— " "
- 1 Jupon " 5.— " "

Despărțământul pentru bărbați:

- 1 Costum de bărbați dela Cor. 20.— în sus.
- 1 " " lung " 25.— " "
- 1 " " băieți " 15.— " "
- 1 Palton de iarnă " 26.— " "
- 1 " " " cu guler de astrahan " 44.— " "
- 1 " " " scurt " 17.— " "
- 1 " " " blănit " 25.— " "
- 1 Costum de copii " 6.— " "
- 1 Mantel " " " 10.— " "
- 1 Pantalon de stofă " 6.— " "
- 1 " " Kamgarn " 8.— " "

Cu toată stima

J. ASCHER,
Brașov, Târgul Inului 26.

Publicațiune.

Subscrisul aduc la cunoștința On. public, că **pun spre vânzare** din mână liberă, **casa sub Nr. 580** din Zărnești, pe care nu este intabulată nici o datorie; foaia de posesiune din Zărnești Nr. 2970, precum și 11 părțile de pământ. De casă se mai ține o grădină în mărime de 401 st □ plantată cu pomi roditori aproximativ 80.

Doritorii de a cumpăra să pot informa numai dela proprietar.

Bolesch Heinrich,
notar comunal în Ghimbar.

R. TUZA, aurar, Brașov,

24. Strada Michael-Weiss 24.

Mare magazin în:

clasornice de aur și argint, precum și

: **obiecte de aur și argint** :

cu preț moderat.

Reparaturile se efectuează prompt și solid.

Garanție reală.

(872,5-12.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Decembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 75
Renta de corone ung. 4%	82 45
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 35

O vai!

Tusea, răgușala și flegma o vindecă iute și sigur

Trălască!

„Pastile alui Egger pentru piept”

are gust bun și nu strică apetitul. Per Karton 1 cor. și 2 coroane.

Karton de probă 50 bani.

Deposit principal de trimitere: **Farmacia „Reichspalatin“**

Pastile Egger m'a vindecat!

Tusea blăstămată o să mă înec!

Budapest, Váci-körut 17.

Se capătă în Brașov: Borsódó I. tván. Julius Hornung. Emil Jekelius. Franz Ke emen. Victor Klein. Rudolf Kugler. Lang & Theil. droguerie. Eduard Neustädter. Heinrich G. Ober Victor Roth. Stenner Frideric. Teutsch și Tartier, droguerie

In Râșnov: Josef Scheeser Eug. n Pasteiner. Dr. Poschs Erben, droguerie.

PRIMA FABRICĂ de ARME din FERLACH

PETER WERNIG

SOCIETATE CU CAPITAL LIMITAT, FERLACH, KÄRNTEN

Recomandă produsele sale recunoscute ca fiind de prima calitate și anume:

Puști de vânatoare și de serviciu, de toi-fetel, în create de că ră autorități.

Pistoale și Revolvere d-la cele mai simple până la cele mai fine și cu toate prețurile.

Cea mai mare putere

— d- penetratiune. —

Specialitate: Singurii fabricanți de puști cu 4 tevi dovedite ca foarte bune. Se fabrică arme după dorință și speciale, se fac **reparațiuni** și **refaceri** de tot genul și foarte solid cu prețuri ieftine.

Depou bineasortat cu requisite pentru vânatoare și cu toate obiectele în l-gătură cu aceasta.

Condițiuni speciale pentru d-nii revânzători și fabricanți de arme.

La cerere se expediază Prețul curent ilustrat, gratis și franco.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celor mai ce bicose la stomac și pântece, în contra cărcelilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o ră-văndire, ce cresce mereu de mai multe decenn încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.— Frațițiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este tórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (ironat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recôce.

Prețul unei cutii originale plumbate cor 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. — 40 b.

Cinci bucați cor. 1.80

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9

c. și reg. furnisor al curții imperiale

— Comande din provinciă se efectuează dîlnic prin rambursă postală —

La deposite să se ceră anumit preparatele provădute cu is-ălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth.